

*Andrzej Grabka*

## **CZY MUSZYNA JEST GMINĄ UZDROWISKOWĄ?**

Formalnie tak. Wydawać by się mogło, że tak postawione pytanie jest bluźnierstwem. Przecież od lat istnieje Muszyna Zdrój, Żegiestów Zdrój, Złockie, funkcjonuje Uzdrowiskowy Zakład Górniczy, są wody mineralne, czyni się wiele dla ochrony środowiska naturalnego, ponosząc z tego tytułu znaczne obciążenia finansowe, zlikwidowano wiele zakładów produkcyjnych, nie rozwijano działalności mogącej źle wpływać na warunki środowiskowe. I jakie są tego efekty? Czy wzrosły dochody mieszkańców z tytułu życia i pracy w uzdrowisku?

Od kilku lat losy leczenia uzdrowiskowego zależą od przemian politycznych i ekonomicznych, zachodzących w naszym kraju. Brak aktów prawnych dostosowanych do gospodarki rynkowej w tak szczególnym temacie, jakim jest ochrona zdrowia, sprawia, że w uzdrowiskach dzieje się źle.

Oczekiwanie na decyzje centralne, jakkolwiek ustawy dotyczące służby zdrowia, uzdrowisk i ubezpieczeń społecznych są niezbędne, nie może trwać w nieskończoność. Gminy, których egzystencja zależy od działalności uzdrowiskowej, muszą same wypracować model organizacyjny, który wykorzystując walory naturalne, posiadaną bazę i kadre fachową, dostosowany będzie do gospodarki rynkowej, a w chwili wejścia w życie odpowiednich aktów prawnych umożliwi szybkie ich wprowadzenie. Utworzona w Nowosądeckim Strefa Usług Publicznych przewiduje przejęcie przez Gminy podstawowej opieki zdrowotnej, a więc również i ponoszenie kosztów z tego tytułu. Wiadomo, że im więcej osób korzystających z usług, tym koszt jednostkowy mniejszy. Należy dążyć więc do tego, by z Gminnej Służby Zdrowia korzystali zarówno mieszkańcy, jak i przyjezdni, i to tym lepiej, im ich będzie więcej.

Wspólna baza i kadra pozwoli poszerzyć asortyment usług medycznych i ułatwi do nich dostęp, czym również zachęci gości do przyjazdu w celach leczniczych i profilaktycznych. Promowanie zdrowego modelu życia, aktywności fizycznej, rekreacji, amatorskiego sportu, zdrowego sposobu odżywiania z podkreśleniem, że odbywa się to w szczególnych warunkach miejscowości uzdrowiskowej, zwiększy zainteresowanie przyjazdem do naszej Gminy.

Należy zdać sobie sprawę, że zapotrzebowanie na pełne leczenie sanatoryjne, wykupywane tak przez Ministerstwo Zdrowia i Opieki Społecznej, jak i przez pełnopłatnych kuracjuszy, znacznie się zmniejszy, równocześnie wzrosną wymagania stawiane takiemu leczeniu. Dlatego właśnie wyodrębnić należy kilka obiektów, które te wymagania będą spełniać i to przez cały rok, tak by kuracjusz przyjeżdżający do Muszyny odczuł, że jest w Uzdrowisku. Z tego powodu musi również funkcjonować cały rok ogólnie dostępny zakład przyrodoleczniczy, pijalnie wód mineralnych itp. Pozostałe obiekty, które nie kwalifikują się do ważnej, ale i trudnej roli sanatoriów, muszą zająć się inną formą działalności.

Obecnie w Gminie Uzdrowiskowej Muszyna jest prowadzona całoroczna działalność lecznicza jedynie w Szpitalu Uzdrowiskowym w Żegiestowie, posiadającym około 200 łóżek o niskim standardzie, za to z własnym, choć przestarzałym, zakładem

przyrodolecznictwem. W 9-ciu sanatoriach (1200 łóżek) Ministerstwo Zdrowia i Opieki Społecznej wykupuje od 28 do 60% bazy hotelowej rocznie, reszta wykorzystywana jest różnorodnie, zależnie od możliwości właściciela. Standard hotelowy w 6-ciu obiektach jest bardzo dobry (pokoje z sanitariatami), w pozostałych dobry, wymagający modernizacji. Większość posiada własną bazę fizykoterapeutyczną. W Szpitalu Uzdrowskim w Żegiestowie, a także Sanatoriach: Wiktor, Metalowiec, Geofizyk i Wiarus stosowane są również zabiegi balneologiczne (kąpiele mineralne CO<sub>2</sub>, kuracja pitna miejscowymi wodami mineralnymi).

W Gminie Muszyna okresowo działalność lecznicza prowadzona jest jeszcze w 5-ciu obiektach posiadających ponad 600 łóżek o dobrym i bardzo dobrym standardzie, a kolejnych 7 pensjonatów oferuje dalsze 400 miejsc. Do tego dochodzą mniejsze obiekty i kwatery prywatne, obecnie wykorzystywane przez 2-4 miesiące w roku.

Od wielu lat, poza modernizacją Sanatorium Geofizyk, nie unowocześniono urządzeń leczniczych, nie wprowadzono nowych metod leczniczych i diagnostycznych, a odwrotnie — zlikwidowano w Sanatorium Metalowiec laboratorium analityczne i pracownię rentgenowską. Baza diagnostyczna jest niewystarczająca, zarówno dla mieszkańców, jak i kuracjuszy. Brak jest również możliwości korzystania z zabiegów leczniczych w ramach ubezpieczenia (bezpłatnie) dla mieszkańców Muszyny w obiektach położonych w Gminie.

W sanatoriach zatrudnionych jest 14-tu lekarzy, w tym 12-tu specjalistów w różnych dziedzinach medycyny; 6-ciu lekarzy pracuje w pełnym wymiarze godzin, zaś pozostali są zatrudniani okresowo w wymiarze niezbędnym do sprawowania opieki medycznej w poszczególnych obiektach. Średni personel medyczny często jest zatrudniany również okresowo i w niepełnym wymiarze. Wiele osób pozostaje bez pracy. Wśród mieszkańców Gminy Uzdrowskiej są także absolwenci wydziałów rehabilitacji AWF, którzy nie znajdują stałego zatrudnienia w placówkach leczniczych.

We wnioskach z przeprowadzonej w sierpniu 1996 roku przez Konsultanta Regionalnego, dr a hab. Szymona Kubiaka, kontroli czytamy:

**„Muszyna:**

- rozwiązanie problemu koordynacji działalności uzdrowskiej;
- rozwiązanie problemu działów balneologicznych, partycypacja zainteresowanych remontem Łazienek Mineralnych;

**Złockie:**

- modernizacja bazy zabiegowo-balneologicznej w Sanatorium Metalowiec;
- koordynacja i współdziałanie z pozostałymi obiektami Złockiego;

**Żegiestów:**

- modernizacja, remont obiektów;
- rozwój bazy zabiegowej w szpitalu Uzdrowskim i Sanatorium Wiktor;
- dostosowanie profilu leczniczego do potrzeb pacjenta i możliwości źródła.”

Mimo wszystko taksa klimatyczna w 1996 roku przyniosła ponad 80 000 zł i w takiej wysokości powinna być przeznaczona na działalność uzdrowską.

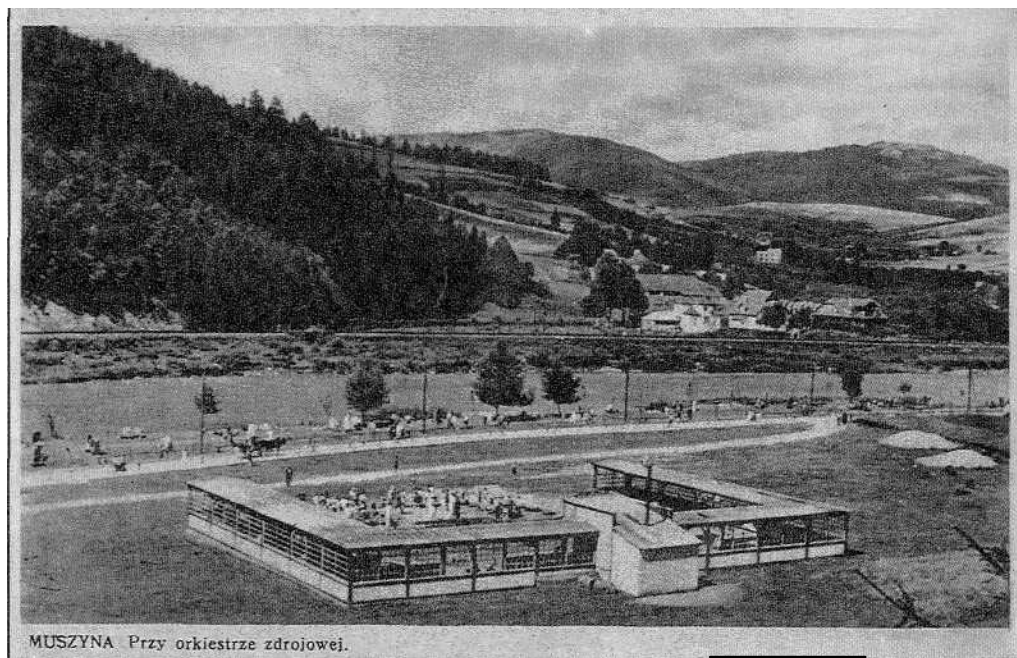
Z tych danych należy ułożyć obraz funkcjonującego uzdrowska, przyciągającego kuracjuszy i dającego zatrudnienie mieszkańcom przez cały rok. Poczesne miejsce musi zająć ogólnie dostępne centrum lecznicze, nowoczesne i dostosowane do potrzeb, a rachunek ekonomiczny i harmonogram jego uruchomienia da odpowiedź, jaką drogę należy wybrać.

Muszyna ma wiele atutów przyciągających od lat swych miłośników i nie będzie zbyt trudno zapełnić domy wczasowe, pensjonaty, kwatery prywatne, lokale rozrywkowe czy obiekty sportowe. By to jednak wprowadzić i uzyskać wysokie dochody, musi powstać precyzyjny plan działania, program pozwalający wydłużyć sezon, przyciągnąć atrakcjami o każdej porze roku i trafić do właściwego adresata. W ofercie winno być leczenie i wypoczynek, sport i wczasy rodzinne, hotele kategorii „S”, ale i kwatery prywatne we wsiach letniskowych.

Gmina Uzdrawiskowa może być gminą bogatą, a znaczną część zysków powinna przeznaczać na ochronę swych walorów naturalnych oraz ciągle doskonalenie oferty. Dla realizacji takich zadań konieczne jest prężne, fachowe kierownictwo, koordynacja wszystkich podmiotów gospodarczych działających w Gminie, perfekcyjna organizacja, informacja i rzetelna reklama. Muszyna znów może stać się miejscowością, do której z całej Polski, i nie tylko, jechać się będzie po zdrowie i wypoczynek, nasza zaś młodzież znajdzie zatrudnienie w swej pięknej, rodzinnej krainie.

**Od redakcji:**

*Autor artykułu jest Lekarzem Naczelnym Uzdrawiska Muszyna - Żegiestów.*



Pocztówka z roku 1939, przedstawiająca nie istniejący już pawilon muzyczny na Zapopradzm (ze zbiorów *Almanachu Muszyny*).